

Rigsrevisionens notat om beretning om

lønforhold i selvstændige offentlige virksomheder

revision
revision

revision

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 23/2015 om lønforhold i selvstændige offentlige virksomheder

23. november 2016

RN 1409/16

Erhvervs- og vækstministerens redegørelse af 17. oktober 2016

Transport- og bygningsministerens redegørelse af 17. oktober 2016

Energi-, forsynings- og klimaministerens redegørelse af 24. oktober 2016

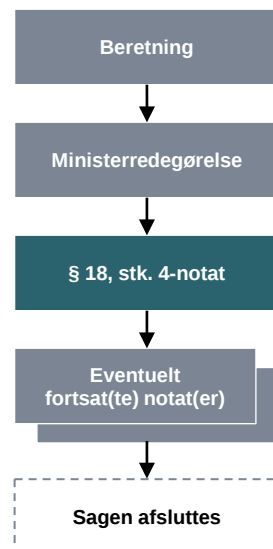
1. Rigsrevisionen vurderer i dette notat de initiativer, som erhvervs- og vækstministeren, transport- og bygningsministeren samt energi-, forsynings- og klimaministeren har iværksat som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner.

KONKLUSION

Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at både erhvervs- og vækstministeren, transport- og bygningsministeren samt energi-, forsynings- og klimaministeren fokuserer på, om de valgte lønniveauer i SOV'erne er nødvendige, og at SOV'erne ikke bliver lønførende. I den forbindelse finder Rigsrevisionen det tilfredsstillende, at SOV'erne vil gøre brug af relevante benchmarks, som både kan være fra den offentlige og private sektor.

Rigsrevisionen finder det endvidere tilfredsstillende, at erhvervs- og vækstministeren, transport- og bygningsministeren samt energi-, forsynings- og klimaministeren fortsat er bevidste om ejerministeriernes ansvar for, at lønniveauet i deres SOV'er ikke bliver for højt, og at der vil blive taget forskellige initiativer til at øge både ministeriernes og SOV'ernes indsigt i SOV'ernes lønforhold.

Rigsrevisionen vurderer, at sagen kan afsluttes. Lønniveauet i SOV'erne indgår som en del af Rigsrevisionens årsrevision.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i august 2016 en beretning om lønforhold i selvstændige offentlige virksomheder. Beretningen handlede om lønforhold i 6 selvstændige offentlige virksomheder og 2 selvstændige offentlige forvaltningsenheder (herefter samlet benævnt SOV'er), som alle er 100 % ejet af staten. Det drejede sig om DanPilot, DSB, Eksport Kredit Fonden (som blev omdannet fra en selvstændig offentlig forvaltningsenhed til en SOV den 1. juli 2016), Energinet.dk, Finansiell Stabilitet, Naviair, Nordsøenheden og Vækstfonden.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fastslog de, at det er ejerministeriernes og bestyrelsernes ansvar at tilse, at SOV'ernes lønomkostninger ikke bliver for høje. Statsrevisorerne forventer, at SOV'erne tilvejebringer pålidelige og troværdige begrundelser for lønniveauet, der bl.a. ved brug af relevante benchmarks fra både den offentlige og private sektor dokumenterer, at det valgte lønniveau er nødvendigt, og at man ikke er lønførende. Derudover konstaterede Statsrevisorerne, at gennemsnitslønnen i SOV'erne generelt var højere end i staten.

4. Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

Generelle bemærkninger

5. Af de generelle bemærkninger i ministerredegørelsen fra erhvervs- og vækstministeren fremgår det bl.a., at Erhvervs- og Vækstministeriet har været uenig med Rigsrevisionen i, at det relevante sammenligningsgrundlag i de undersøgte SOV'er udelukkende skal være det statslige lønniveau. Ministeren oplyser videre, at det således fremgår af anbefalingerne i Statens ejerskabspolitik fra 2015, at lønniveauet i SOV'erne skal være konkurrencedygtigt, men ikke lønførende i forhold til private virksomheder, hvilket Erhvervs- og Vækstministeriet også har indrettet sig efter i sit tilsyn med SOV'erne. Hermed sikres, at SOV'erne til stadighed kan rekruttere og fastholde medarbejdere med de rette kompetencer set i forhold til den branche, SOV'erne befinder sig i og rekrutterer fra.

Derudover præciserer erhvervs- og vækstministeren, at ministeriet er enig med de øvrige ministerier i, at det er statens ejerskabspolitik, som ligger til grund for løndannelsen i SOV'erne. Videre er det ministeriets opfattelse, at Vækstfondens højt specialiserede ingeniøruddannede investeringsmedarbejdere ikke kan sammenlignes med statslige ingeniørers lønniveauer. Endelige oplyser erhvervs- og vækstministeren, at lønudviklingen i DanPilot efter overgangen til SOV er begrænset, og at lønudviklingen ikke begrundes en omtale i den overordnede konklusion.

Som anført i beretningen, finder Rigsrevisionen det dog relevant at sammenligne SOV'ernes lønforhold med statens lønforhold – med behørig respekt for, at SOV'erne har friere rammer med hensyn til at fastlægge lønforhold, og at arbejdsopgaverne kan variere. Rigsrevisionen finder en sammenligning relevant, fordi der stadig er tale om offentlige virksomheder, som staten har etableret og ejer, og hvor staten på forskellig vis stadig er (økonomisk) involveret i dem. Hertil kommer, at flere af SOV'erne forvalter offentlige midler i en eller anden form, og at SOV'erne i et vist omfang løser myndighedslignende opgaver.

Endvidere fremgår det af beretningen, at Rigsrevisionen ikke kan slutte, at lønforholdene i SOV'erne ligger på et uacceptabelt højt niveau. Efter Rigsrevisionens opfattelse kan det være nødvendigt at aflønne på et højere niveau, når det gælder medarbejdere med helt særlige specialistkompetencer, men der, hvor det ikke er tilfældet, bør lønnen ikke afvige væsentligt fra statens lønniveau. Rigsrevisionen har således ikke i beretningen fremført, at det relevante sammenligningsgrundlag udelukkende skal være det statslige lønniveau.

For så vidt angår DanPilots lønudvikling efter overgangen til SOV fremgår det af beretningen, at Rigsrevisionen kan konstatere, at lønniveauet i DanPilot generelt set er steget, siden virksomheden blev omdannet til en SOV. Da DanPilot overordnet løser de samme opgaver, som da virksomheden var en enhed i den statslige forvaltning, fandt Rigsrevisionen, at kompetencerne for en stor del af medarbejderne overordnet set måtte være de samme. Rigsrevisionen kunne konstatere, at der på trods heraf var øgede lønudgifter forbundet med at være en SOV.

II. Gennemgang af erhvervs- og vækstministerens, transport- og bygningsministerens samt energi-, forsynings- og klimaministerens redegørelser i forhold til begrundelser for lønniveauet, herunder brug af relevante benchmarks og ejerministeriernes og bestyrelsernes ansvar

6. I det følgende gennemgår Rigsrevisionen erhvervs- og vækstministerens, transport- og bygningsministerens samt energi-, forsynings- og klimaministerens initiativer.

Begrundelser for lønniveauet, herunder brug af relevante benchmarks

7. Statsrevisorerne bemærkede, at de forventer, at SOV'erne tilvejebringer pålidelige og troværdige begrundelser for lønniveauet, der bl.a. ved brug af relevante benchmarks fra både den offentlige og private sektor dokumenterer, at det valgte lønniveau er nødvendigt, og at man ikke er lønførende.

Det fremgik af beretningen, at det kan være nødvendigt at aflønne på et højere niveau, når det gælder medarbejdere med helt særlige specialistkompetencer, men der, hvor det ikke er tilfældet, bør lønnen ikke afvige væsentligt fra statens lønniveauer. Rigsrevisionen anbefalede, at alle SOV'er forud for valg af benchmark nøje bør overveje og definere, hvad det relevante benchmark er, både for medarbejdere, der besidder særlige specialistkompetencer, og for medarbejdere, der ikke besidder særlige specialistkompetencer.

8. Erhvervs- og vækstministeren er enig med Statsrevisorerne, når de til Rigsrevisionens beretning bemærker, at SOV'erne skal tilvejebringe troværdige begrundelser for lønniveauer ved brug af relevant benchmarking med såvel den offentlige som den private sektor. Det er ifølge ministeren i overensstemmelse med Erhvervs- og Vækstministeriets opfattelse af anbefalingerne i Statens ejerskabspolitik og det princip, ministeriets tilsyn bl.a. hviler på.

9. Transport- og bygningsministeren oplyser, at ministeren er enig i, at udarbejdelse af relevante benchmarks er en vigtig og væsentlig kilde til at sikre sig, at SOV'erne ikke bliver lønførende i forhold til sammenlignelige private virksomheder. Både ministeriet og SOV'erne vil derfor tage beretningens anbefalinger på dette område til sig.

Videre fremgår det af ministerredegørelsen, at Naviar har oplyst, at virksomheden fremadrettet vil udarbejde benchmark for flyvelederassistenter.

10. Energi-, forsynings- og klimaministeren oplyser, at ministeren tager til efterretning, at lønniveauet i Energinet.dk ligger over gennemsnittet for tilsvarende medarbejdergrupper i staten. Videre oplyser ministeren, at ministeriet vil overveje, om lønsammenligningen fremadrettet både skal indeholde en sammenligning af lønforholdene i Energinet.dk med lønstatistik fra Dansk Arbejdsgiverforening og lønstatistik fra staten. Ministeren understreger dog i sin redegørelse, at lønsammenligning med staten ikke nødvendigvis er relevant for alle stillingskategorier, hvorfor sammenligningen med lønstatistik fra staten udelukkende vil blive foretaget for stillinger, som er umiddelbart sammenlignelige.

Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at både erhvervs- og vækstministeren, transport- og bygningsministeren samt energi-, forsynings- og klimaministerne fokuserer på, om de valgte lønniveauer i SOV'erne er nødvendige, og at SOV'erne ikke bliver lønførende. I den forbindelse finder Rigsrevisionen det tilfredsstillende, at SOV'erne vil gøre brug af relevante benchmarks, som både kan være fra den offentlige og private sektor. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes. Lønniveauet i SOV'erne indgår som en del af Rigsrevisionens årsrevision.

Ejerministeriernes og bestyrelsernes ansvar

11. Statsrevisorerne fastslog i deres bemærkning, at det er ejerministeriernes og bestyrelsernes ansvar at tilse, at SOV'ernes lønomkostninger ikke bliver for høje.

Rigsrevisionen anbefalede i beretningen, at ejerministerierne burde følge op på SOV'ernes valg af benchmarks for at undgå, at SOV'ernes lønomkostninger generelt bliver for høje.

12. Erhvervs- og vækstministeren oplyser, at ministeren i juli måned bad bestyrelsesformændene i Finansiell Stabilitet, Vækstfonden og DanPilot om en redegørelse for de forhold, som fremhæves i Rigsrevisionens undersøgelse. Redegørelserne har forsikret ministeren om, dels at de pågældende SOV'er er bevidste om den statslige ejerskabspolitik, dels at SOV'erne fortsætter deres benchmarking med relevante sektorer og udviser sparsommelighed i øvrigt. Erhvervs- og vækstministeren har anmodet om, at alle SOV'erne under Erhvervs- og Vækstministeriet årligt udarbejder benchmarks for relevante medarbejdergrupper, og at disse forelægges for bestyrelserne med henblik på at følge lønudviklingen.

Herudover har Erhvervs- og Vækstministeriet som led i tilsynet med sine SOV'er stillet krav om, at SOV'ernes vederlagspolitikker indeholder oplysninger om bl.a. medarbejdergrupper med kritiske kompetencer, definition af benchmarks for medarbejdergrupper, herunder medarbejdergrupper, som ikke skal besidde kritiske kompetencer, og procedure for løbende benchmarking.

Endelig vil SOV'erne i Erhvervs- og Vækstministeriet ifølge ministerens redegørelse årligt foretage en "selvevaluering" af vederlagspolitikken overholdelse og af udviklingen i SOV'ernes lønniveau og ansættelsesvilkår. Evalueringen bliver sammen med andre relevante oplysninger løbende drøftet på statusmøder mellem ministeriet og de respektive SOV'ers direktion og bestyrelse.

Det er derfor erhvervs- og vækstministerens samlede opfattelse, at Erhvervs- og Vækstministeriet har skabt en solid ramme for tilsynet med sine SOV'er, som er i overensstemmelse med anbefalingerne i Statens ejerskabspolitik fra 2015. Dette sikrer på samme tid, at lønniveauet i SOV'erne er konkurrencedygtigt, men ikke lønførende i forhold til både sammenlignelige private og statslige virksomheder.

13. Transport- og bygningsministeren oplyser, at ministeren vil se til, at ministeriet i højere grad bliver orienteret om SOV'ernes arbejde med at udarbejde relevante benchmarks. Videre oplyser transport- og bygningsministeren, at i forhold til DSB fremgår det af beretningen, at DSB for så vidt angår de faggrupper (lokomotivpersonale og togpersonale), som DSB ikke har udarbejdet benchmarks for, i 2016 har påbegyndt et arbejde med at forsøge at finde relevante benchmarks til de pågældende faggrupper.

Videre fremgår det af redegørelsen, at Transport- og Bygningsministeriet, DSB, Moderniseringsstyrelsen og Finansministeriet er i gang med at se på, hvordan DSB's personaleresurser yderligere kan effektiviseres, blandt andet via ændringer i overenskomster og lokal-aftaler.

14. Energi-, forsynings- og klimaministeren oplyser, at ministeren er bevidst om ejerministeriernes ansvar for, at lønniveauet i SOV'erne ikke bliver for høje. Videre oplyser ministeren, at Energi-, Forsyning og Klimaministeriet fortsat vil følge udviklingen i lønforholdene i Energinet.dk.

15. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at erhvervs- og vækstministeren, transport- og bygningsministeren samt energi-, forsynings- og klimaministeren fortsat er bevidste om ejerministeriernes ansvar for, at lønniveauet i deres SOV'er ikke bliver for højt, og at der vil blive taget forskellige initiativer til at øge både ministeriernes og SOV'ernes indsigt i SOV'ernes lønforhold. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at også denne del af sagen kan afsluttes.

Lone Strøm